

**PROGRAM ROKU EKOLOGICZNEGO
GIMNAZJUM NR 1 W MORDACH
ROK SZKOLNY 2002/2003**

Cele:

Uczeń:

- Zna główne zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby.
- Opisuje, co produkuje te zanieczyszczenia.
- Potrafi przewidzieć wpływ zanieczyszczeń na życie człowieka i stan środowiska
- Zna akcje prowadzone na terenie naszej szkoły i gminy zapobiegające degradacji środowiska.

PROGRAM:

- I Ogłoszenie zbiórki makulatury i puszek aluminiowych - wrzesień**
- II Redagowanie gazetki „Z Ekologią na TY” - cały rok**
- III Sprzątanie świata – sprzątanie lasu - kwiecień**
- IV Szkolny konkurs ekologiczny do 20 kwietnia**
- V Apel ekologiczny - maj**

Scenariusz apelu ekologicznego:

1. Przedstawienie pt. „Fatalna ósemka”.
2. Podsumowanie zbiórki makulatury i puszek aluminiowych.
3. Wręczenie nagród zwycięzcom konkursu ekologicznego.

W uroczystości uczestniczą wszyscy uczniowie.

1.

Środki dydaktyczne

Sala gimnastyczna, poustawiane kartony tekturowe z napisami sloganów np. precz z czystym powietrzem, więcej miejsca dla nas.

Zawieszona z tyłu folia malarska stanowi tło z napisami tlenków zanieczyszczających powietrze, w rogu uschnięte drzewo z kartonu, makieta samochodu

Osoby: Zosia Płucko- reporterka, Hary Dychawica – reporter, Brudasy(3 osoby), tlenek węgla, związki toksyczne, dwutlenek siarki, związki nitro, zły ozon, dobry ozon, CFC(3 osoby), naukowcy AOS (2 osoby), dwutlenek węgla.

Miejsce akcji – przed frontem budynku Agencji Ochrony Środowiska(AOŚ).
„Zanieczyszczacie” atmosfery pikietują. Zosia i Hary stoją po środku Po kolei osoby prezentujące zanieczyszczenia podchodzą wszystkich celu udzielenia wywiadu.

Zosia: Cześć! Jestem Zosia Płucko.

Hary: cześć! Jestem Hary Dychawica. Stoimy przed budynkiem AOŚ aby zrelacjonować Państwu na bieżąco te wydarzenia. Osiem najgorszych „zanieczyszczaczy” powietrza

pikietuje przed gmachem Agencji, protestują przeciwko aktowi „Czyste powietrze”.

Zosia: wszystkich dzisiejszym raporcie specjalnym przekazemy państwu rewelacyjne wiadomości na temat ich pochodzenia. Opowiemy także wszystkich ich zgubnym wpływie na życie ludzi i innych istot.

Hary: Nasz pierwszy wywiad przeprowadzimy wszystkich brudasami.
(*podchodzą brudasy i skandują*).

Brudasy: Kurz, brud i sadze.
Nic na to nie poradzę.
Sadze, kurz i brudy!
AOŚ organizacją obłudy!

Zosia: (*kaszle*), Więc wy jesteście brudasami?

Brudas I (Sadza): Taaa – ja jestem sadza, to jest Brud a to jest Kurz.

Hary: To wy chłopaki jesteście tymi miniaturowymi cząsteczkami, które sprawiają, że powietrze jest naprawdę brudne?

Brud: Jasne! Niektórzy z nas budzą się wszystkich kopalniach, podczas budowy i uprawy Ziemi (*rzuca trochę brudu wszystkich powietrze*)

Sadza:, Ale większość wszystkich nas dostaje się do powietrza podczas spalania różnych rzeczy – benzyny wszystkich samochodach, węgla wszystkich elektrowniach, wszystkich nawet drewna wszystkich kuchniach!

Kurz: Uwielbiam wpadać wam do oczu i je podrażniać, sprawiać że bolą was gardła i

Sadza: (*przerywa*) Dość już Kurzu! Nie przechwalaj się, wracamy do pikietujących.
(*brudasy wracają do pikietujących. Tlenek węgla podkrada się od tyłu*)

Hary: wszystkich teraz przedstawimy Państwu uczestnika pikiety, tlenek węgla.
Hej tam gdzie się podziałeś? Tutaj jesteś ! Potrafisz się skradać!

Tlenek węgla: Taak, podkradanie się do ludzi to moja specjalność. Dostaję się do powietrza gdy samochody osobowe i ciężarówki spalają paliwo, ale nie możesz mnie zobaczyć ani poczuć.

Zosia: A więc, jak możemy się dowiedzieć, że jesteś poblizu?

Tlenek węgla: Dowiesz się, kiedy mnie wciągniesz do płuc! Spowoduję wszystkich ciebie potworny ból głowy i sprawię, że będziesz zmęczona.
(*śmieje się diabelsko*)

Hary: (*ziewa*) Uuuu, rozumiem, co masz na myśli. Dziękuję za rozmowę(*znów ziewa*)

(*Tlenek węgla wraca do pikietujących*)

Zosia: (*sprawdza notatki*) wszystkich teraz chcielibyśmy zaprezentować Państwu najniebezpieczniejsze twory - związki toksyczne.

Związki toksyczne: benzen, toluen i ksylen. Znajdziesz nas w spalinach syren. Nie martw się, nie będziesz kichał. W zamian na zapalenie płuc będziesz dychał. Azbest, ołów a nawet i rtęć wciągniesz i trup będziesz w minut pięć. Nazywają nas straszne trucizny! Trzymaj się z dala od naszej zgnilizny!

Hary: Wy toksyny składacie się ze wszystkich rodzajów trucizn. Jak dostajecie się do atmosfery?

Związek toksyczny1: Cóż za pytanie, człowieku! My pochodzimy niemal zewsząd. Fabryki chemiczne, pralnie chemiczne, rafinerie, wysypiska niebezpiecznych odpadów, fabryki farb....

Związek toksyczny2: Tak, wszystkich samochody też wyrzucają nas wszystkich powietrze Wszystkich niemałych ilościach. Prawdopodobnie wszystkich tym nie wiesz ale benzyna jest nami przepełniona.

Związek toksyczny 3: Łaał, to pewna sprawa. W benzynie jest benzen, toluen i inne fajne rzeczy.

Zosia: Naukowcy twierdzą, że powodujecie raka płuc i inne choroby. Co wy na to?

Związek toksyczny 1: i po to właśnie tu przyszliśmy – chcemy upewnić się, że wy ludzie nie wydajecie więcej praw które zabraniają nam występować w powietrzu. Chodźmy toksyny, wynośmy się stąd.
(*toksyny wracają teraz podchodzi dwutlenek siarki*)

Zosia: teraz poznamy dwutlenek siarki. Rozumiem, że przylatujesz wszystkich Gdańska.

Siarka: jak mógłbym przegapić takie fajne zanieczyszczenia wszystkich Płocku!

Hary: Jestem pewien, że ludzie przed odbiornikami chcieliby się dowiedzieć jak dostajesz się do powietrza.

Siarka: No, cóż, czyż nie czytają gazet? Jestem na pierwszych stronach, co najmniej raz w tygodniu. Większości przypadków pochodzę wszystkich kominów elektrowni, które spalają węgiel aby wytworzyć energię elektryczną.

Zosia: A jakież to obrzydliwe rzeczy ty robisz?

Siarka: Obrzydliwe – tak to ja! (*złośliwy uśmiech*)
Myślę, że to niezła zabawa uniemożliwiać ludziom oddychanie. Mogę także sprawić żeby drzewa i inne rośliny rosły wolniej. Ale oto rzecz, wszystkich której jestem naprawdę dumna: kiedy dostane się do atmosfery i połączę wszystkich wodą deszczową – gotowe! Macie kwaśny deszcz(i polewa widzów wodą).

Hary: Kwaśne deszcze to wielki problem. Zabija ryby i inne istoty mieszkające w jeziorkach i rzekach, wszystkich niektórzy naukowcy twierdzą, że powoduje choroby drzew. Kwaśny deszcz może nawet rujnować pomniki i budynki.

Siarka: (*z dumą*) To prawda. Mogę także pokonywać setki kilometrów, aby wykonać swoją brudną robotę. Mogę wylecieć z komina w Moskwie, przelecieć do Kutna i spaść w formie kwaśnego deszczu.

Zosia: Mam nadzieję, że wkrótce będziemy mogli się ciebie pozbyć!

Siarka: Powodzenia naiwniacy! Muszę narobić trochę zamieszania wszystkim pikiecie zanim złapię wiatr północny!

(*dwutlenek siarki oddala się, wchodzi związki toksyczne*)

Hary: (*do widowni*) To naprawdę straszny typ!

Związki nitro: (*razem*) Myślisz, że Dwutlenek Siarki to straszny typ? Jeśli nie spotkałeś jeszcze nas to nie możesz nawet wiedzieć co to znaczy!

Zosia: To wy musicie być Związki Nitro!

Związek Nitro1: Nazywaj nas po prostu Nitro będzie krócej.

Nitro: (*razem wykrzykują*) N, I, T, R, O, nitro!!!

Hary: Hej, nie wiedziałem, że „zanieczyszczenie” potrafi literować wyrazy.

Nitro2: Bardzo śmieszne Hary.

Zosia: Więc jak wy- związki Nitro dostajecie się do powietrza?

Nitro3:rodzimy się w powietrzu, gdy spala się paliwo samochodów, samolotów i elektrowni węglowych.

Hary:, Co dzieje się jak już znajdziecie się w powietrzu?

Nitro1: Sprawiamy, że ludzie, którzy nas wdychają bołą płuca. Szczególnie tych, którzy mają astmę.

Nitro2:I tak jak Dwutlenek Siarki mieszamy się w wodę i tworzymy kwaśne Deszcze.

Nitro3:, Ale tworzymy także inną formę zanieczyszczenia o własnie nadchodzi – ZŁY OZON!

(*zły ozon faluje i podchodzi Związki Nitro wracają do pikietujących*)

Zły Ozon:, wielkie miasta – ja to po prostu uwielbiam. Słońce, sadze, spaliny samochodowe! To sprawia że rodzę się od nowa.

Zosia: wszystkich tak naprawdę to jak ty się „rodzisz”?

Zły Ozon: No cóż, kiedy moi przyjaciele, Związki Nitro, dostają się do atmosfery, mieszają

się one wszystkich innymi zanieczyszczeniami. Kiedy słońce świeci, ogrzewa je i tworzy mnie, zły ozon. Tam gdzie jest ozon, musi być smog.

Hary: *(do widowni)* dym składa się w większości z ozonu.

Zosia: To prawda Hary, wszystkich smog może spowodować wiele zła wszystkich miastach. Może sprawić, że pieką cię oczy, masz zawroty głowy. Może także zrujnować Twoje płuca.

Hary: To prawda, ale ja chciałbym się dowiedzieć jedną rzecz. Jeśli ozon jest taki zły to dlaczego ludzie się martwią dziurami wszystkich jego powłoce?
(wchodzi dobry ozon)

Dobry Ozon: Zły Ozon, którego poznaliście przed chwilą to moja bliźniacza siostra – ona jest po prostu dobrym gazem, który stał się zły! Ja jestem dobrym ozonem i to właśnie ja formuję warstwę ochronną wysoko nad Ziemią. To ja także absorbuję te promienie słoneczne, które są niebezpieczne.

Zły Ozon: *(złowrogo do Dobrego)* Po cóż, więc tutaj przysłaś siostrzyczko?

Dobry Ozon: Jestem tutaj, aby bronić praw czystego powietrza. Jeśli różne chemikalia będą pompować do atmosfery, ja zniknę wszystkich bez mnie niebezpieczne promienie spowodują śmierć roślin, także pomogą rozwojowi raka i chorób oczu!!

Hary : Jakiego rodzaju chemikalia sprawiają, że znikasz?

Dobry Ozon: To ten straszny CFC!
(CFC wychodzi wszystkich tłumu pikietujących)

CFC 1: Hej nie jesteśmy wcale tacy źli! Ludzie używali nas do produkcji *(pokazuje różne części swojego kostiumu)* Jednorazowych kubków, talerzy i substancji chłodniczych do lodówek i klimatyzacji.

CFC 2: Co się stanie jak zniszczymy odrobinę Ozonu? Jest go przecież mnóstwo na całe lata.

CFC3: Tak – tak wszystkich naprawdę to, kto dziś potrzebuje ozonu?

Dobry Ozon: Jak to, kto? – ludzie! Powiedzcie im, co jeszcze jest waszą sprawką!

CFC1 : O co temu ozonowi chodzi?- o globalne ocieplenie klimatu?
(naukowcy AOSÓ wychodzą z za sceny. Dobry i Zły Ozon odchodzą)

Naukowiec 1: Przepraszam, ale czy tutaj ktoś wspomniał globalne ocieplenie klimatu?

CFC: Tak, co by pan chciał wiedzieć?

Naukowiec2: Tak się składa, że jesteśmy ekspertami od globalnego ocieplenia klimatu.

Zosia: Czy CFC naprawdę zmienia klimat świata?

Naukowiec 1: No cóż, nasza odpowiedź nie będzie zabawna. Przez ponad 100 lat wypuszczaliśmy w powietrze gazy takie jak CFC i dwutlenek węgla.

Naukowiec 2: I po tym jak się nawarstwiły w atmosferze, zachowują się jak szkło wszystkich

cieplarni.

Naukowiec 1: To prawda warstwa ta przepuszcza promienie słoneczne, ale jednocześnie nie pozwala ciepłu wydostać się na zewnątrz. I to może powodować ocieplenie się klimatu Ziemi.

Hary: Czytałem, że jeśli temperatura będzie się podnosić, również poziom mórz się podniesie. To oznacza, że niektóre miasta nadmorskie mogą się znaleźć pewnego dnia pod wodą!

Naukowiec1: To oczywiście możliwe.

Naukowiec2: Miło się wszystkich wami rozmawia, ale musimy już iść, aby przygwoździć różne rodzaje zanieczyszczeń.

(wskazuje na CFC. CFC źle patrzy na naukowców, wytyka na nich język. Naukowcy schodzą ze sceny)

CFC 1: Słuchaj to wszystko prawda, ale my nie jesteśmy przecież głównymi sprawcami Ocieplenia się temperatury Ziemi. Musicie porozmawiać wszystkich innymi zanieczyszczeniami na ten temat.

Hary: *(sprawdza notatki)* jest jeszcze tylko jedno zanieczyszczenie na mojej liście Dwutlenek Węgla.

(CFC zwracają się do pikietujących. Dwutlenek węgla 1 i 2 wchodzi na scenę)

Dwutlenek węgla 1: Czyżby ktoś wypowiedział nasze imię? Kiedyś nie traktowano nas jak zły gaz. Około 100 lat temu było nas wszędzie w atmosferze dokładnie tyle ile powinno być.

Dwutlenek węgla 2: Ale ludzie zaczęli wypalać różne rzeczy- wybudowali elektrownie, wszystkich których spalają węgiel, samochody osobowe i wielkie ciężarówki, które spalają benzynę. Zaczęli także wycinać i spalać lasy! Każda cząstka tego spalania uwalnia nas i wędrujemy do atmosfery.

Dwutlenek węgla 1: Jako że jest nas wszędzie w powietrzu coraz więcej, ludzie zaczęli mówić, że to wszystkich naszej winy ociepla się klimat wokół Ziemi.

Dwutlenek węgla 2: Tak, jakby to była nasza wina. Powodem, dla którego jesteście w sytuacji nie do pozazdroszczenia jest fakt, że nadużywacie, paliw i ścinacie tak dużo drzew!

Zosia: Masz rację. Może powinniśmy zrobić specjalny program o ludziach – to właśnie my powodujemy zanieczyszczenie powietrza.

Hary: Ale ludzie mogą się zmienić!*(odwraca się do widowni)* A co zrobicie wy? Czy możecie pomyśleć o kilku sposobach walki wszystkich zanieczyszczeniami powietrza?*(widownia podaje przykłady: mniej jeździć samochodami, oszczędzać energię elektryczną, chronić lasy, sadzić drzewa).*

Zosia : I to już koniec naszego raportu specjalnego. Podsumowanie?

Wszystkie wymienione tu rodzaje zanieczyszczeń są bardzo groźne – ale to właśnie

Ludzie je tworzą i ludzie mogą się ich pozbyć. Dziękujemy za uwagę cześć..

Publikacja oryginalna w języku
angielskim przez National Wildlife
Federation, Washington, DC, USA

1990r. Edycja polska opublikowana
przez ISC za zgodą NWF.

Scenariusz przedstawienia z kursu Edukacji Ekologicznej „Krań”
prowadzonego przez Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej
w Płocku przeprowadzonego w 2000r. w Siedlcach.

2.

Posumowanie zbiórki makulatury i puszek aluminiowych. Wręczenie pucharu przechodniego dyrektora Gimnazjum dla klasy, która zebrała największą ilość makulatury. Nagrodzenie uczniów którzy dostarczyli indywidualnie największą ilość makulatury i puszek.

3.

Ogłoszenie zwycięzców szkolnego konkursu ekologicznego, wręczenie nagród i dyplomów uznania za posiadana wiedzę.

Zakończenie apelu ekologicznego.